

Ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego

t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.

(wyciąg)

Tytuł I. Przepisy ogólne

Art. 730. [Przesłanki zabezpieczenia]

§ 1. W każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia.

§ 2. Sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Po uzyskaniu przez uprawnionego tytułu wykonawczego dopuszczalne jest udzielenie zabezpieczenia tylko wtedy, jeżeli ma ono na celu zabezpieczenie roszczenia o świadczenie, którego termin spełnienia jeszcze nie nastąpił.

1. Dla oceny dopuszczalności zabezpieczenia obojętne jest, czy roszczenie nadaje się do egzekucji sądowej. Może ono być udzielone zarówno wtedy, gdy w uwzględnieniu powództwa może zapaść wyrok będący tytułem egzekucyjnym, jak i wtedy, gdy rozstrzygnięcie o dochodzonym roszczeniu, z uwagi na charakter żądania zgłoszonego przez powoda, nie będzie miało tej cechy (sprawy o ustalenie stosunku prawnego lub prawa albo o ukształtowanie stosunku prawnego). Zabezpieczenie może być też udzielone w postępowaniu nieprocesowym.

2. Przedmiotem zabezpieczenia jest roszczenie dochodzone lub możliwe do dochodzenia przed sądem. Z art. 730 wynika, że postępowanie zabezpieczające może dotyczyć zarówno roszczenia będącego aktualnie przedmiotem procesu cywilnego, jak i będącego przedmiotem postępowania nieprocesowego, a w wypadku przewidzianym w § 2 zd. 2 – roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym, które mogłoby stać się przedmiotem egzekucji, lecz w momencie wnioskowania o zabezpieczenie nie jest jeszcze wymagalne.

Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, 3. wyd.
Stan prawny: maj 2016

Wydawca: Joanna Ablewicz
Redakcja: Justyna Witas
Korekta: Dorota Jagielska

© Wydawnictwo C.H.Beck 2016

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: PanDawer
Druk i oprawa: Orthdruk, Białystok

ISBN 978-83-255-8481-8

ISBN e-book 978-83-255-8482-5

Spis treści

Przedmowa	XV
Wykaz skrótów	XVII
Wykaz literatury	XXIII

Część I. Postępowanie zabezpieczające

A. Komentarz tezowy	3
Ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego	
(Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.) wyciąg	3
Tytuł I. Przepisy ogólne	3
Art. 730–746.	3
Tytuł II. Zabezpieczenie roszczeń pieniężnych	32
Art. 747–754 ¹	32
Tytuł III. Inne wypadki zabezpieczenia	48
Art. 755–757.	48
B. Część opisowa	55
Rozdział 1. Cel postępowania zabezpieczającego, przedmiot	
zabezpieczenia oraz przesłanki dopuszczalności postępowania	
zabezpieczającego	55
Rozdział 2. Przesłanki udzielenia zabezpieczenia	68
1. Wiarygodność roszczenia	68
2. Interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia	72
3. Legitymacja w postępowaniu zabezpieczającym	74
Rozdział 3. Sposoby zabezpieczenia	76
1. Ustalenia ogólne	76
2. Zajęcie ruchomości, wynagrodzenia za pracę,	
wierzytelności z rachunku bankowego, innej wierzytelności	
lub prawa majątkowego	89
3. Obciążenie nieruchomości hipoteką przymusową	93
4. Ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania	
nieruchomości, zakazu zbywania spółdzielczego	
własnościowego prawa do lokalu, zakazu zbywania	
przedmiotów lub praw	96
5. Obciążenie statku hipoteką morską	100
6. Ustanowienie zarządu przymusowego nad	
przedsiębiorstwem, gospodarstwem rolnym	
lub ich częściami	100
7. Unormowanie praw i obowiązków stron na czas trwania	
postępowania	108

8. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego lub innego postępowania wykonawczego	110
9. Uregulowanie sposobu pieczy nad małoletnimi dziećmi ..	113
10. Nakazanie wpisania ostrzeżenia do księgi wieczystej lub rejestru	115
Rozdział 4. Postępowanie rozpoznawcze	118
1. Sposoby wszczęcia	118
2. Wymagania formalne wniosku	122
3. Właściwość i skład sądu	127
4. Rodzaj posiedzenia, termin i zakres rozpoznania wniosku	130
5. Orzeczenia w przedmiocie zabezpieczenia i zasady ich doręczenia	133
6. Zaskarżanie postanowień w przedmiocie zabezpieczenia ..	142
7. Uchylenie lub zmiana postanowienia o zabezpieczeniu ..	144
8. Koszty postępowania zabezpieczającego	146
Rozdział 5. Wykonanie zabezpieczenia	150
1. Ustalenia ogólne	150
2. Wykonanie zabezpieczenia na majątku wspólnym małżonków	155
Rozdział 6. Upadek zabezpieczenia	160
Rozdział 7. Odpowiedzialność za wykonanie zabezpieczenia ...	167

Część II. Postępowanie egzekucyjne

A. Komentarz tezowy	179
Ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego	
(Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.) wyciąg	175
Tytuł I. Przepisy ogólne	179
Dział I. Organy egzekucyjne, ich właściwości i postępowanie w ogólności	179
Art. 758–775 ¹	179
Dział II. Tytuły egzekucyjne i klauzula wykonalności	215
Art. 776–795.	215
Dział IIa. Zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego	269
Art. 795 ¹ –795 ⁵	269
Dział IIb. Stwierdzenie wykonalności europejskiego nakazu zapłaty	273
Art. 795 ⁶ –795 ⁷	273
Dział IIc. Zaświadczenie dotyczące orzeczenia wydanego w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń ..	274
Art. 795 ⁸ –795 ⁹	274
Dział IId. Zaświadczenia dotyczące orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach cywilnych i handlowych	276
Art. 795 ¹⁰ –795 ¹¹	276
Dział IIe. Wyciągi z orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach alimentacyjnych	277
Art. 795 ¹² –795 ¹³	277

Dział II f. Zaświadczenia dotyczące orzeczeń obejmujących środki ochrony w sprawach cywilnych	279
Art. 795 ¹⁴ –795 ¹⁷	279
Dział III. Wszczęcie egzekucji i dalsze czynności egzekucyjne. . .	281
Art. 796–817.	281
Dział IV. Zawieszenie i umorzenie postępowania	314
Art. 818–828.	314
Dział V. Ograniczenia egzekucji	337
Art. 829–839.	337
Dział VI. Powództwa przeciwegzekucyjne	349
Art. 840–843.	349
Tytuł II. Egzekucja świadczeń pieniężnych	357
Dział I. Egzekucja z ruchomości	357
Rozdział 1. Zajęcie	357
Art. 844–863.	357
Rozdział 2. Sprzedaż	370
Art. 864–879 ¹¹	370
Dział II. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	385
Art. 880–888.	385
Dział III. Egzekucja z rachunków bankowych	398
Art. 889–894.	398
Dział IV. Egzekucja z innych wierzytelności	408
Art. 895–908.	408
Dział IV a. Egzekucja z innych praw majątkowych	418
Art. 909–912.	418
Dział V. Wyjawienie majątku	427
Art. 913–920 ²	427
Dział VI. Egzekucja z nieruchomości	436
Rozdział 1. Przepisy wstępne	436
Art. 921–922.	436
Rozdział 2. Zajęcie	441
Art. 923–941.	441
Rozdział 3. Opis i oszacowanie	464
Art. 942–951.	464
Rozdział 4. Obwieszczenie o licytacji	475
Art. 952–961. [Termin licytacji]	475
Rozdział 5. Warunki licytacyjne	483
Art. 962–971.	483
Rozdział 6. Licytacja	493
Art. 972–986. [Przebieg]	493
Rozdział 7. Przybicie	506
Art. 987–997.	506
Rozdział 8. Przysądzenie własności	516
Art. 998–1003.	516
Rozdział 9. Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości oraz użytkowania wieczystego	524
Art. 1004–1013.	524

Dział VIa. Uproszczona egzekucja z nieruchomości	531
Art. 1013 ¹ –1013 ⁶	531
Dział VII. Egzekucja ze statków morskich	538
Art. 1014–1022 ⁴	538
Dział VIII. Podział sumy uzyskanej z egzekucji	544
Rozdział 1. Przepisy ogólne	544
Art. 1023–1028.	544
Rozdział 2. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z wynagrodzenia za pracę	551
Art. 1029–1032.	551
Rozdział 3. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z ruchomości, wierzytelności i innych praw majątkowych	553
Art. 1033–1034.	553
Rozdział 4. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z nieruchomości	555
Art. 1035–1040 ¹	555
Tytuł III. Przepisy szczególne o egzekucji	559
Dział I. Egzekucja świadczeń niepieniężnych	559
Art. 1041–1059.	559
Dział II. Przepisy szczególne o egzekucji z udziałem Skarbu Państwa oraz przedsiębiorców	581
Rozdział 1. Przepisy ogólne	581
Art. 1060–1064.	581
Rozdział 2. Egzekucja przez zarząd przymusowy	584
Art. 1064 ¹ –1064 ¹³	584
Rozdział 3. Egzekucja przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego	596
Art. 1064 ¹⁴ –1065.	596
Dział III. Egzekucja w celu zniesienia współwłasności nieruchomości w drodze sprzedaży publicznej	604
Art. 1066–1071.	604
Dział IV. <i>(skreślony)</i>	607
Dział V. Egzekucja świadczeń alimentacyjnych	607
Art. 1081–1088.	607
B. Część opisowa	615
Rozdział 1. Zagadnienia ogólne	615
1. Cel, przedmiot i funkcje postępowania egzekucyjnego – sądowego	615
2. Rodzaje egzekucji	618
3. Przesłanki dopuszczalności drogi sądowego postępowania egzekucyjnego	619
Rozdział 2. Podstawa egzekucji	623
1. Tytuł egzekucyjny, klauzula wykonalności, tytuł wykonawczy – pojęcia	623
2. Rodzaje tytułów egzekucyjnych	626
2.1. Orzeczenia sądu i referendarza	626
2.2. Ugody sądowe	629

2.3. Inne akty	629
2.4. Akty notarialne zawierające oświadczenia o poddaniu się egzekucji	633
3. Postępowanie klauzulowe	640
3.1. Charakter i przedmiot postępowania oraz sposoby jego wszczęcia	640
3.2. Strony postępowania klauzulowego	645
3.3. Właściwość i skład sądu	656
3.4. Zakres rozpoznania sądu	659
3.5. Orzeczenia sądu wydawane w postępowaniu klauzulowym i zasady ich doręczania	664
3.6. Zaskarżanie orzeczeń wydawanych w postępowaniu klauzulowym	673
4. Wydanie dalszego tytułu wykonawczego	675
5. Ponowne wydanie tytułu wykonawczego	677
6. Tytuły egzekucyjne uprawniające do egzekucji bez konieczności zaopatrzenia ich klauzulą wykonalności	678
7. Zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego	680
7.1. Rodzaje orzeczeń, co do których zaświadczenie może być wydane	680
7.2. Charakter zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego	681
7.3. Postępowanie o wydanie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego	681
7.4. Orzeczenia wydawane w postępowaniu o wydanie europejskiego tytułu egzekucyjnego	682
7.5. Uchylenie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego	682
8. Stwierdzenie wykonalności europejskiego nakazu zapłaty	684
8.1. Europejski nakaz zapłaty – pojęcie	684
8.2. Postępowanie o stwierdzenie wykonalności europejskiego nakazu zapłaty	685
9. Zaświadczenie dotyczące orzeczenia wydanego w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń	686
9.1. Europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń	686
9.2. Wykonanie orzeczenia wydanego w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń	687
9.3. Postępowanie o wydanie zaświadczenia, że orzeczenie zostało wydane w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń	688
10. Zaświadczenia dotyczące orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach cywilnych i handlowych	689
10.1. Tytuły egzekucyjne w sprawach cywilnych i handlowych w świetle rozporządzenia Nr 1215/2012	689
10.2. Postępowanie o wydanie zaświadczenia dotyczącego orzeczenia wydanego zgodnie z rozporządzeniem Nr 1215/2012	689

11. Wyciągi z orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach alimentacyjnych	690
11.1. Sprawy alimentacyjne w rozumieniu rozporządzenia Nr 4/2009	690
11.2. Zasady wykonania orzeczeń wydanych w sprawach alimentacyjnych w rozumieniu rozporządzenia Nr 4/2009	691
11.3. Postępowanie o wydanie wyciągu z tytułu egzekucyjnego stwierdzającego zobowiązanie alimentacyjne	692
12. Zaświadczenia dotyczące orzeczeń obejmujących środki ochrony w sprawach cywilnych	693
Rozdział 3. Organy egzekucyjne	695
1. Komornik i jego zadania	695
2. Sąd i jego zadania w postępowaniu egzekucyjnym	697
2.1. Sąd jako organ egzekucyjny	697
2.2. Sąd jako organ nadzoru judykacyjnego nad komornikiem	698
2.3. Referendarz sądowy	702
3. Właściwość organów egzekucyjnych	703
Rozdział 4. Strony i uczestnicy postępowania egzekucyjnego ...	709
1. Zdolność sądowa i procesowa w postępowaniu egzekucyjnym	709
2. Wierzyciel	711
3. Dłużnik	712
4. Uczestnicy postępowania	716
5. Prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka, inne organy i organizacje pozarządowe	718
6. Pełnomocnicy	719
7. Następstwo prawne w postępowaniu egzekucyjnym	721
Rozdział 5. Zbieg egzekucji	723
1. Przesłanki i rodzaje zbiegów egzekucji	723
2. Zbieg egzekucji administracyjnej i sądowej	726
3. Sposoby likwidowania zbiegów egzekucji administracyjnej i sądowej	727
4. Zbieg egzekucji sądowych	735
5. Zbieg egzekucji i zabezpieczenia	737
Rozdział 6. Czynności w postępowaniu egzekucyjnym	740
1. Rodzaje czynności podejmowanych w postępowaniu egzekucyjnym	740
2. Czynności organu egzekucyjnego	742
2.1. Rodzaje czynności i ich forma	742
2.2. Czas i miejsce podejmowania czynności	754
2.3. Przebieg i sposób dokumentowania czynności	755
3. Czynności stron	766
3.1. Rodzaje	766
3.2. Forma czynności	767
4. Wszczęcie postępowania egzekucyjnego	768
4.1. Przesłanki	768
4.2. Wniosek o wszczęcie egzekucji	768

5. Zawieszenie i podjęcie postępowania	773
5.1. Zawieszenie z mocy prawa	773
5.2. Zawieszenie z urzędu	774
5.3. Zawieszenie na wniosek	778
5.4. Forma i skutki rozstrzygnięcia w przedmiocie zawieszenia postępowania	779
6. Umorzenie postępowania	781
6.1. Umorzenie z mocy prawa	781
6.2. Umorzenie z urzędu	781
6.3. Umorzenie na wniosek	785
6.4. Forma i skutki rozstrzygnięcia w przedmiocie umorzenia postępowania	788
7. Wstrzymanie czynności	790
Rozdział 7. Ograniczenia egzekucji	793
1. Ograniczenia egzekucji z uwagi na osobę	793
2. Ograniczenia egzekucji z uwagi na przedmiot	793
Rozdział 8. Środki zaskarżenia w postępowaniu egzekucyjnym	803
1. Klasyfikacja	803
2. Skarga na czynności komornika	805
2.1. Przedmiot zaskarżenia	805
2.2. Legitymacja	807
2.3. Termin i wymagania formalne	807
2.4. Sposób i skutki wniesienia	811
2.5. Rodzaj zarzutów uzasadniających zaskarżenie	812
2.6. Zakres rozpoznania i orzekania sądu	813
3. Zażalenie	821
3.1. Przedmiot zaskarżenia	821
3.2. Legitymacja	822
3.3. Termin i wymagania formalne	823
3.4. Sposób i skutki wniesienia	823
3.5. Rodzaj zarzutów uzasadniających zaskarżenie	823
3.6. Zakres rozpoznania i orzekania sądu	824
4. Zarzuty	825
5. Skarga na orzeczenie referendarza	826
Rozdział 9. Środki obrony merytorycznej przed egzekucją	
– powództwa przeciwegzekucyjne	828
1. Powództwo opozycyjne	828
1.1. Przesłanki uzasadniające zgłoszenie	828
1.2. Legitymacja	842
1.3. Termin i wymagania formalne powództwa	843
1.4. Właściwość sądu i skutki wniesienia	844
1.5. Zakres rozpoznania i orzekania sądu	844
2. Powództwo o wyłączenie rzeczy lub prawa spod egzekucji (ekscydencyjne)	846
2.1. Powództwo o wyłączenie rzeczy lub prawa spod egzekucji sądowej (w tym z art. 8912)	846
2.1.1. Przesłanki uzasadniające zgłoszenie	846
2.1.2. Legitymacja	847

2.1.3. Termin i wymagania formalne powództwa	850
2.1.4. Właściwość sądu i skutki wniesienia powództwa	851
2.1.5. Zakres rozpoznania i orzekania sądu	851
2.2. Powództwo o wyłączenie rzeczy lub prawa spod egzekucji administracyjnej	852
2.2.1. Przesłanki uzasadniające zgłoszenie	852
2.2.2. Legitymacja	852
2.2.3. Termin i wymagania formalne	853
2.2.4. Właściwość sądu i skutki wniesienia	854
2.2.5. Zakres rozpoznania i orzekania sądu	854
3. Powództwo o ustalenie, że tytuł nie może być wykonywany przeciwko konkretnej osobie lub w konkretnych okolicznościach faktycznych	855
Rozdział 10. Koszty postępowania egzekucyjnego	859
Rozdział 11. Egzekucja z ruchomości	868
1. Rodzaje ruchomości, z których może być prowadzona egzekucja	868
2. Zajęcie i skutki	873
3. Sprzedaż	889
Rozdział 12. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	906
1. Wynagrodzenie za pracę jako przedmiot egzekucji	906
2. Zajęcie	908
3. Obowiązki pracodawcy	915
Rozdział 13. Egzekucja z rachunków bankowych	920
1. Rodzaje rachunków, z których może być prowadzona egzekucja	920
2. Zajęcie	923
3. Obowiązki oraz odpowiedzialność banku	933
Rozdział 14. Egzekucja z innych wierzytelności	936
1. Rodzaje wierzytelności, z których może być prowadzona egzekucja	936
2. Zajęcie	938
3. Obowiązki trzeciodłużnika	945
Rozdział 15. Egzekucja z innych praw majątkowych	950
1. Rodzaje „innych praw majątkowych”, z których może być prowadzona egzekucja	950
2. Zajęcie	953
3. Obowiązki trzeciodłużnika i uprawnienia wierzyciela	958
Rozdział 16. Egzekucja z nieruchomości	965
1. Nieruchomość jako przedmiot egzekucji	965
2. Organy prowadzące egzekucję i ich właściwość	974
3. Granice sprawy egzekucyjnej	976
4. Wszczęcie egzekucji	986
5. Zarząd zajętą nieruchomością	1001
6. Opis i oszacowanie	1017
7. Przejęcie na własność i sprzedaż nieruchomości	1028
8. Przybicie	1049
9. Przesądzenie własności	1065

10. Uproszczona egzekucja z nieruchomości	1074
11. Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości	1083
Rozdział 17. Egzekucja z użytkowania wieczystego	1087
Rozdział 18. Egzekucja ze statków morskich	1091
Rozdział 19. Egzekucja przez zarząd przymusowy	1096
Rozdział 20. Egzekucja przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego	1110
Rozdział 21. Zasady prowadzenia egzekucji świadczeń alimentacyjnych	1117
1. Przebieg postępowania i uprawnienia wierzyciela	1117
2. Pozaegzekucyjne zaspokojenie wierzyciela	1135
Rozdział 22. Wyjawienie majątku	1138
1. Przesłanki prowadzenia postępowania	1138
2. Przebieg postępowania	1143
Rozdział 23. Podział sumy uzyskanej z egzekucji	1150
1. Kolejność zaspokajania należności	1150
2. Przesłanki i tryb sporządzania planu podziału	1165
3. Uczestnicy planu podziału	1168
4. Sposób i skutki zaskarżania planu podziału	1168
5. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z wynagrodzenia za pracę	1171
6. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z ruchomości, wierzytelności i innych praw majątkowych	1173
7. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z nieruchomości	1174
Rozdział 24. Egzekucja świadczeń niepieniężnych	1179
1. Wydanie rzeczy ruchomych	1179
2. Wydanie nieruchomości, lokalu, opróżnienie pomieszczenia	1184
3. Wykonanie czynności zastępowalnych	1197
4. Wykonanie czynności niezastępowalnych	1200
5. Zaniechanie czynności, nieprzeszkadzanie w czynnościach wierzyciela	1207
Rozdział 25. Egzekucja w celu zniesienia współwłasności nieruchomości w drodze sprzedaży publicznej	1212
Rozdział 26. Zasady prowadzenia egzekucji z udziałem Skarbu Państwa	1217

Część III. Wzory pism

Wzory pism	1223
1. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia	1223
2. Wniosek o wykonanie zabezpieczenia	1225
3. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu	1226
4. Wniosek o wszczęcie egzekucji świadczenia pieniężnego	1227
5. Wniosek o wszczęcie egzekucji alimentów	1228
6. Wniosek o skierowanie egzekucji do ruchomości dłużnika	1229

Spis treści

7. Wniosek o wszczęcie egzekucji z nieruchomości	1230
8. Wniosek o opis i oszacowanie nieruchomości	1231
9. Wniosek o zmianę zarządcy zajętej nieruchomości	1232
10. Wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego na zasadzie art. 820 KPC	1233
11. Wniosek o podjęcie postępowania i ograniczenie egzekucji	1234
12. Wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego na zasadzie art. 825 pkt 1 KPC	1235
13. Wniosek dozorczy o przyznanie wynagrodzenia	1236
14. Wniosek dłużnika o zawieszenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 820 KPC	1237
15. Wniosek o uwzględnienie wierzytelności w planie podziału – art. 1034 w zw. z art. 1030 KPC	1238
16. Wniosek o wstrzymanie czynności egzekucyjnych na zasadzie art. 822 KPC	1239
17. Wniosek o umorzenie egzekucji co do świadczeń wymagalnych w przyszłości na zasadzie art. 883 § 3 KPC	1240
18. Wniosek o wszczęcie egzekucji w celu wykonania eksmisji	1241
19. Skarga na czynności komornika	1242
20. Pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego	1243
21. Pozew o zwolnienie spod egzekucji	1244
Indeks rzeczowy	1245

Przedmowa

Kolejny tom Sądowych Komentarzy Tematycznych poświęcony jest cywilnemu postępowaniu zabezpieczającemu i egzekucyjnemu. Stosowanie przepisów o postępowaniu zabezpieczającym ma – najogólniej rzecz ujmując – stworzyć warunki dla późniejszego zaspokojenia roszczenia wierzyciela, zaś stosowanie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym pozwala wierzycielowi na przymusowe zaspokojenie jego roszczenia. Znaczenie przepisów o postępowaniu zabezpieczającym i egzekucyjnym w systemie prawnym stale rośnie, o czym świadczą liczne ich nowelizacje dokonane w ciągu ostatnich kilkunastu lat, ale też coraz bogatszy dorobek orzecznictwa sądowego, powstałego w związku z potrzebą wyjaśniania problemów powstających na tle stosowania przepisów Księgi II i III Kodeksu postępowania cywilnego. Problematyka z zakresu postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego, z uwagi na jej doniosłość dla obrotu, coraz częściej staje się przedmiotem zainteresowania doktryny prawa. Te okoliczności skłoniły twórców serii wydawniczej Sądowe Komentarze Tematyczne do objęcia nią problematyki sądowego postępowania egzekucyjnego.

Komentarz zbudowany jest zgodnie z systematyką ustaloną dla serii wydawniczej, w ramach której powstał. Postępowanie zabezpieczające omówione zostało w dziale I Komentarza, a postępowanie egzekucyjne w dziale II, przy czym oba podzielone zostały ponadto na część A i B. Część A, to – odpowiednio – komentarz do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym i o postępowaniu egzekucyjnym. Tezy tego komentarza zostały skrócone do niezbędnego minimum, na tyle, by można w nich znaleźć krótkie wyjaśnienie ustalonego sposobu stosowania poszczególnych przepisów. Część B, tak dla postępowania zabezpieczającego, jak i egzekucyjnego, jest z kolei opisowym rozwinięciem tez przedstawionych syntetycznie w Części A. W części A zawarto odesłania do tych rozdziałów w części B, w których można znaleźć szczegółowe omówienie problematyki zasygnalizowanej w poszczególnych tezach. Zagadnienia omówione w części B wyróżniono i usystematyzowano ze wskazaniem na właściwe ich miejsce w ramach poszczególnych instytucji postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego. Uzupełnieniem opracowania są wzory pism procesowych przydatne w postępowaniu zabezpieczającym i egzekucyjnym oraz indeks.

Kraków, wrzesień 2016 r.

*Marta Romańska
Olga Leśniak*

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

CzynKomR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 9.3.1968 r. w sprawie czynności komorników (Dz.U. z 1968 r. Nr 10, poz. 52 ze zm.)
d. KPC	ustawa z 29.11.1930 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 1950 r. Nr 43, poz. 394 ze zm.)
EgzGrzywR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 29.7.2016 r. w sprawie egzekucji grzywien i kar pieniężnych orzeczonych w postępowaniu cywilnym, a także kosztów sądowych w sprawach cywilnych przysługujących Skarbowi Państwom sprawach cywilnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 122)
EmRentFUSU	ustawa z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.)
EwidLudU	ustawa z 4.9.2010 r. o ewidencji ludności (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 722 ze zm.)
FundEmerU	ustawa z 28.8.1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 291 ze zm.)
GospNierU	ustawa z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1774 ze zm.)
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.)
KK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)
KKW	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 90, poz. 557 ze zm.)
KMor	ustawa z 18.9.2001 r. – Kodeks morski (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 66 ze zm.)
KomSądU	ustawa z 29.8.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1138 ze zm.)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm. i ze sprost.)
KP	ustawa z 26.6.1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1502 ze zm.)
KPA	ustawa z 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 23)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.)

Wykaz skrótów

KPK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555 ze zm.)
KSCU	ustawa z 28.7.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 623 ze zm.)
KSH	ustawa z 15.9.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1030 ze zm.)
KRO	ustawa z 25.2.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 2082 ze zm.)
KRSU	ustawa z 20.8.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 687 ze zm.)
KWU	ustawa z 6.7.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 790 ze zm.)
KZ	Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.10.1933 r. – Kodeks zobowiązań (Dz.U. Nr 82, poz. 599 ze zm.)
OchrDanOsobU	ustawa z 29.8.1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.)
OchrLokU	ustawa z 21.6.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 150 ze zm.)
OchrRoszPracU	ustawa z 13.7.2006 r. o ochronie roszczeń pracowników w razie niewypłacalności pracodawcy (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1256 ze zm.)
OrdPodU	ustawa z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 613 ze zm.)
PaszpU	ustawa z 13.7.2006 r. o dokumentach paszportowych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 758 ze zm.)
PolicU	ustawa z 6.4.1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 335 ze zm.)
PodDochOsFizU	ustawa z 26.7.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 361 ze zm.)
PomAlimU	ustawa z 7.9.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 169 ze zm.)
PostEgzAdmU	ustawa z 17.6.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 599 ze zm.)
PrAut	ustawa z 4.2.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 666 ze zm.)
PrBank	ustawa z 29.8.1997 r. – Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 128 ze zm.)
PrBud	ustawa z 7.7.1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 290 ze zm.)
PrNot	ustawa z 14.2.1991 r. – Prawo o notariacie (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 164 ze zm.)

PromZatrU	ustawa z 20.4.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 645 ze zm.)
PrPostSądAdm	ustawa z 30.8.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 718 ze zm.)
PrRes	ustawa z 15.5.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2015 r. poz. 978 ze zm.)
PrRzecz	dekret z 11.10.1946 r. – Prawo rzeczowe (Dz.U. Nr 57, poz. 319 ze zm.)
PrUp	ustawa z 28.2.2003 r. – Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 233 ze zm.)
PrWłPrzem.	ustawa z 30.6.2000 r. – Prawo własności przemysłowej (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1410 ze zm.)
RegUrządSądPowsz(2007) ..	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 23.2.2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2007 r. Nr 38, poz. 249 ze zm.)
RegUrządSądPowsz.	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 24.12.2015 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2316 ze zm.)
RPDU	ustawa z 6.1.2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 2086)
RPOU	ustawa z 15.7.1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1648 ze zm.)
SpółMieszkU	ustawa z 15.12.2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1222 ze zm.)
SwobDziałGospU	ustawa z 2.7.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 584 ze zm.)
SystUbSpołU	ustawa z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 121 ze zm.)
ŚwiadOpZdrowU	ustawa z 27.8.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.)
USP	ustawa z 27.7.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 133 ze zm.)
WłasLokU	ustawa z 24.6.1994 r. o własności lokali (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1892 ze zm.)
ZastRejU	ustawa z 6.12.1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 297 ze zm.)

Uwaga: przepisy powołane w opracowaniu bez bliższego oznaczenia są przepisami ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

Wykaz skrótów

2. Organy orzekające

ETPC	Europejski Trybunał Praw Człowieka
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
SN	Sąd Najwyższy
SA	Sąd Apelacyjny
TK	Trybunał Konstytucyjny
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny

3. Czasopisma

Biul. SA Ka	Biuletyn Sądu Apelacyjnego w Katowicach
Biul. SN	Biuletyn Sądu Najwyższego
Dz.U.	Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
Dz.Urz.	Dziennik Urzędowy
Dz.Urz.UE	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
G.Prawna	Gazeta Prawna
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
MoP	Monitor Prawniczy
NP	Nowe Prawo
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK ZU	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego – Zbiór Urzędowy
Pal.	Palestra
PES	Problemy Egzekucji Sądowej
PiP	Państwo i Prawo
PPC	Polski Proces Cywilny
PPE	Przegląd Prawa Egzekucyjnego
PPPH	Przegląd Prawa Handlowego
Pr.Spół.	Prawo Spółek
PS	Przegląd Sądowy
Rej.	Rejent
RPIE	Ruch Prawniczy i Ekonomiczny
ST	Samorząd Terytorialny

4. Inne skróty

art.	artykuł
cz.	część
lit.	litera
itd.	i tak dalej
itp.	i tym podobne
m.in.	między innymi
n.	następny (-a,-e)
niepubl.	niepublikowany (-a,-e)
np.	na przykład
Nr	numer
<i>op.cit.</i>	<i>opus citatum</i> , dzieło cytowane
orz.	orzeczenie

ost.	ostatni (-a,-e)
pkt.	punkt
post.	postanowienie
poz.	pozycja
r.	rok
red.	redakcja
Rozdz.	Rozdział
RP	Rzeczpospolita Polska
s.	strona
sprost.	sprostowanie
t.	tom
tj.	to jest
t.j.	tekst jednolity
tzw.	tak zwany
uchw.	uchwała
uchw. SN (7)	uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyż- szego
ust.	ustęp
uzas.	uzasadnienie
w.	wiek
w zw.	w związku
wyr.	wyrok
zd.	zdanie
ze zm.	ze zmianami
zł	złoty
zob.	zobacz

Wykaz literatury

- Allerhand M.*, Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz. Część II. Postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające, Lwów 1934.
- Allerhand M.*, Wyroki nakazujące złożenie oświadczenia woli, *Polski Proces Cywilny* 1937, Nr 3–4 i Nr 5–6.
- Bagińska E.*, Działalność wojewódzkich komisji do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych a wykonywanie władzy publicznej, [w:] *Kompensacja szkód ze zdarzeń medycznych. Problematyka cywilnoprawna i ubezpieczeniowa*, red. *E. Kowalewski*, Toruń 2011.
- Bączek M.*, Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wykonaniem zabezpieczenia w postępowaniu zabezpieczającym, [w:] *Aurea praxis aurea theoria. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego*, t. II, Warszawa 2011.
- Bednarek M.*, Mienie. Komentarz do art. 44–55³ Kodeksu cywilnego, Kraków 1997.
- Bielak Z.*, Należności zabezpieczone hipotecznie w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji, *PPE* 2008, Nr 10–12.
- Bieniek G.*, Podział nieruchomości, [w:] *G. Bieniek, S. Rudnicki*, *Nieruchomości. Problematyka prawna*, Warszawa 2004.
- Borkowski P.*, Kurator w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, *PS* 2013, Nr 1.
- Broniewicz W.*, Wszczęcie i przebieg postępowania egzekucyjnego, [w:] *E. Wąrzocha* (red.), *Współczesne tendencje rozwoju procedury cywilnej w Europie*, Warszawa 1990.
- Cieśliński M. M.*, Kilka uwag na temat interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, [w:] *Aurea praxis aurea theoria. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego*, Warszawa 2011.
- Cieśliński M. M.*, Postępowanie zabezpieczające w sprawach o rozwód. Warszawa 2010.
- Cieśliński M. M.*, Charakter prawny postanowienia zabezpieczającego antycypacyjnego, *PS* 2009, Nr 9.
- Cudak A.*, Termin do wniesienia skargi na czynności komornika, *PS* 1998, Nr 3.
- Czech T.*, [w:] *Księgi Wieczyste i Hipoteka. Komentarz*, Warszawa 2014.
- Daczyński A.*, [w:] *L. Błystak, A. Daczyński, D. Hryniewicz, L. Wojgienica*, *Koszty postępowań sądowych*, Warszawa 2008.
- Dietrich M.*, Zastaw rejestrowy – ograniczone prawo rzeczowe szczególnego rodzaju, *MoP* 1998, Nr 5.
- Dobrzański B.*, [w:] *B. Dobrzański, M. Lisiewski, M. Resich, Z. Siedlecki*, *Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz* t. II, Warszawa 1976.
- Dobrzański B.*, Głosa do uchwały SN z 22.9.1966 r., III CZP 75/66, *NP* 1967, Nr 7–8.
- Dobrzański B.*, Głosa do uchwały (7) SN z 7 stycznia 1967 r., III CZP 32/66, *OSP i KA* 1969, Nr 5, poz. 97.
- Domińczyk T.*, [w:] *H. Ciepla, B. Czech, T. Domińczyk, S. Kalus, K. Piasecki, M. Sychowicz*, *Kodeks rodzinny i opiekuńczy*, Warszawa 2011.
- Drozd E.*, Lokal jako przedmiot regulacji ustawy o własności lokali, *Rej.* 1994, Nr 11.

- Dumnicka O.*, Uproszczona egzekucja z nieruchomości (wybrane zagadnienia), PPE 2005, Nr 10–12.
- Dutka T.*, Nadzór judykacyjny a nadzór służbowy nad czynnościami komornika. Studia z procesu cywilnego, Katowice 1986.
- Dziczek R.*, [w:] Ochrona praw lokatorów. Dodatki mieszkaniowe. Komentarz. Wzory pozwów, Warszawa 2006.
- Ereciński T.*, [w:] *T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska*, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2006.
- Ereciński T.*, [w:] *T. Ereciński, J. Gudowski*, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Postępowanie rozpoznawcze. Postępowanie zabezpieczające, Warszawa 2012.
- Ereciński T.*, O zabezpieczeniu nowacyjnym, PS 1992, Nr 3.
- Flaga-Gieruszyńska K.*, [w:] *A. Zieliński* (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2008.
- Florek R.*, Glosa do postanowienia SN z 7.12.2005 r., I CA 1/05, PS 2008, Nr 7–8.
- Frąckowiak J.*, Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 9.10.1991 r., III CZP 93/91, OSP 1992, Nr 10, poz. 213.
- Galuska J.*, Iluzoryczność ochrony dłużnika na gruncie egzekucji z rachunku bankowego, [w:] Aktualne problemy sądowego postępowania egzekucyjnego, red. *M. Romańska, K. Koziara*, Kraków 2014.
- Gil P.*, Tytuł egzekucyjny w postaci aktu notarialnego według przepisu art. 777 § 1 pkt 4 i 5 KPC, Rej. 2000, Nr 1.
- Gniewek E.*, „Wspólnota mieszkaniowa” według ustawy o własności lokali, Rej. 1995, Nr 1.
- Gniewek E.*, Glosa do uchwały SN z 22.11.2013 r., III CZP 69/13, OSP 2014, Nr 10, poz. 89.
- Golaczyński J.*, Wybrane zagadnienia egzekucji rachunku bankowego, Rej. 2003, Nr 10.
- Goląb S., Wusatowski Z.*, Kodeks postępowania cywilnego. Cz. II. Postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające, Kraków 1933.
- Góral J.*, Tytuł egzekucyjny w postaci aktu notarialnego, MoP 1993, Nr 3, s. 73 i n.
- Grabowski J.*, Postępowanie egzekucyjne w administracji. Zagadnienia podstawowe, Problemy Egzekucji Sądowej 1994, Nr VIII.
- Grzegorzczak P.*, Zarzut spełnienia świadczenia jako podstawa powództwa opozycyjnego (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.), PPP 2011, Nr 4.
- Grzegorzczak P.*, Powództwo o zwolnienie od egzekucji administracyjnej, [w:] Aktualne problemy postępowania egzekucyjnego w administracji, red. *A. Skoczyński, J. Stankowski*, Wrocław 2013.
- Gudowski J.*, Wpływ Konstytucji i orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego na pojęcie dopuszczalności drogi sądowej, [w:] Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego a Kodeks postępowania cywilnego. Materiały Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego, Warszawa 2010.
- Gudowski J.*, [w:] *T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska*, Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze, t. II, Warszawa 1997.
- Haak H.*, Egzekucja a wykonania – sygnalizacja niektórych różnic, Problemy Egzekucji Sądowej 1994, Nr 6.

- Hanusek S.*, Orzeczenie sądu rewizyjnego w procesie cywilnym, Warszawa 1966.
- Ignatowicz J.*, Podstawowe założenia ustawy o własności lokali, PS 1994, Nr 11–12.
- Iżykowski M.*, Naprawienie szkody wyrządzonej zabezpieczeniem, Palestra 1979, Nr 10.
- Jagiela J.*, Tymczasowa ochrona prawna w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2007.
- Jagiela J.*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego, t. II. Komentarz do art. 506–1088, red. *K. Piasecki*, Warszawa 2006.
- Jakubecki A.*, Poddanie się egzekucji w akcie notarialnym, Rej. 1998, Nr 12.
- Janiszewska B.*, Głosa do uchwały SN z 21.2.2003 r., III CZP 89/02, PS 2004, Nr 1.
- Jankowiak D.*, Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Komentarz, Wrocław 2008.
- Jankowski J.*, Nowelizacja części drugiej kodeksu postępowania cywilnego (postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne), PS 1996, Nr 10.
- Jankowski J.*, Stanowisko procesowe nabywcy licytacyjnego w postępowaniu egzekucyjnym, NP 1989, Nr 5–6.
- Jankowski J.*, Uczestnicy sądowego postępowania egzekucyjnego, Łódź 1992.
- Jędrzejek G.*, Wierzytelność ze wspólnego rachunku bankowego jako przedmiot egzekucji, PPC 2011, Nr 2.
- Jodłowski J., Resich Z.*, Postępowanie cywilne, Warszawa 1987.
- Julke G.*, [w:] *Z. Szczurek* (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, Komentarz, Sopot 2005.
- Kielkowski T.*, Nabycie prawa na mocy decyzji administracyjnej, Warszawa 2012.
- Knoppek K.*, Akt notarialny jako tytuł egzekucyjny, PiP 1991, Nr 12.
- Knypl Z.*, Eksmisja a prawa człowieka, PPE 2014, Nr 7–8.
- Knypl Z.*, Eksmisja. Prawo i praktyka, Sopot 2005.
- Knypl Z., Merchel Z.*, Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji. Komentarz, Sopot 2008.
- Kołodziejczyk B.*, Reguły właściwości przemiennej a art. 1081 KPC, MoP 2005, Nr 16.
- Koper I.*, Zabezpieczenie kosztów utrzymania rodziny i alimentów pomiędzy małżonkami w sprawach o rozwód, [w:] *Aurea praxis aurea theoria*. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego, t. I, Warszawa 2011.
- Korzan K.*, Egzekucja świadczeń niepieniężnych, NP 1967, Nr 4.
- Korzan K.*, Głosa do uchwały SN z 14.6.1973 r., I CR 250/73, OSP 1975, Nr 1.
- Korzan K.*, Głosa do wyroku SN z 21.5.1960 r., II CR 152/69, OSP 1976, Nr 9, poz. 173.
- Korzan K.*, Sądowe postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 1986.
- Korzonek J.*, Postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające. Część druga Kodeksu postępowania cywilnego, Kraków 1934.
- Kostecki S.*, Wierzytelność a rzeczowe zabezpieczenia na nieruchomości, Lex/el. 2014.
- Kowalski W.*, Czynności komornika w egzekucji obowiązku wydania ruchomości oraz wydania nieruchomości, statku albo opróżnienia lokalu lub pomieszczenia, PPE 2006, Nr 7–8.

- Kowalski W.*, Przedmiot egzekucji świadczeń niepieniężnych, PPE 2005, Nr 7–9.
- Krakoviak M.*, Egzekucja przez zarząd przymusowy, Warszawa 2014.
- Kruszelnicki F.*, Srodki prawne w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym, Nowy Proces Cywilny 1933, Nr 18.
- Kubas A.*, Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wykonaniem zabezpieczenia (art. 746, 1182 KPC), Transformacje Prawa Prywatnego 2006, Nr 3–4.
- Kućka M.*, [w:] Księgi Wieczyste i hipoteka, Komentarz, Ustawa o księgach wieczystych i hipotece, Postępowanie wieczystoksięgowe, red. *J. Pisulińskiego*, Warszawa 2014.
- Kunicki I.*, Przedmiot uproszczonej egzekucji z nieruchomości, Rej. 2008, Nr 6.
- Kunicki I.*, Zmiany regulacji prawnej skutków przysądzenia własności nieruchomości wprowadzonym ustawą z 16 września 2011 r., PPC 2012, Nr 1.
- Kuźmicki R.*, Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji. Komentarz, Wrocław 1998.
- Langa-Bieszki H.*, [w:] *M. Chmielewska, E. Giezek, I. Głowczewska, E. Jokiel, Z. Knypl, R. Kowalkowski, S. Kozik, H. Langa-Bieszki, Z. Merchel, Z. Szczurek, J. Treder, G. Wróblewska-Wcisło*, Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, Sopot 1994.
- Langa-Bieszki H.*, [w:] *Z. Knypl, R. Kowalkowski, H. Langa-Bieszki, Z. Merchel, Z. Szczurek, J. Treder*, Encyklopedia egzekucji sądowej, Sopot 1994.
- Lemkowski M.*, Glosa do wyroku SN z 18.1.2001 r., V CKN 1840/00, MoP 2002.
- Litwińska M.*, Glosa do postanowienia SN z 19.11.1996 r., III CKU 10/96, PPH 1997, Nr 6.
- Litwińska M.*, Glosa do wyroku SN z 24.2.1997 r., I CKN 96/96, PPH 1997, Nr 6.
- Łukaszewicz J.*, Egzekucja roszczeń o wydanie rzeczy ruchomych oznaczonych gatunkowo, NP 1957, Nr 7–8.
- Marciniak A.*, Dochodzenie roszczeń zabezpieczonych zastawem lub hipoteką, Sopot 2001.
- Marciniak A.*, Glosa do wyroku SN z 29.11.2001 r., V CKN 616/2000, OSP 2003, Nr 4.
- Marciniak A.*, W kwestii oświadczenia dłużnika o poddaniu się egzekucji, AUL 1989, Nr 42.
- Marciniak A.*, Zbieg egzekucji sądowych, PS 1999, Nr 7–8.
- Marszałkowska-Krzes E.*, Zawieszenie postępowania rejestrowego jako zabezpieczenie roszczenia przez sąd orzekający w sprawie zaskarżenia uchwały będącej podstawą wpisu w rejestrze, [w:] *Aurea praxis aurea theoria*. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego, Warszawa 2011.
- Mazurek M.*, „Wydanie nieruchomości” jako obowiązek, którego może dotyczyć oświadczenie o poddaniu się egzekucji (art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c.), oraz granice podmiotowe egzekucji dopuszczalnej w związku ze złożeniem takiego oświadczenia, PS 2015, Nr 3.
- Mądrzak H.*, Likwidacja następstw bezpodstawnej egzekucji na tle art. 338 § 1 KPC, Księga pamiątkowa ku czci Kamila Stefki, Wrocław 1967.
- Merschel Z.*, Ruchomość jako przedmiot egzekucji. Postępowanie. Wzory pism i orzeczeń, Sopot 2006.
- Mięczyński A.*, Skuteczność orzeczeń w postępowaniu cywilnym, Kraków 1974.
- Mucha J.*, Egzekucja ze spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu a prawo do lokalu socjalnego, PPE 2014, Nr 3–4.

- Muliński M.*, Postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności krajowemu tytułowi egzekucyjnemu, Warszawa 2005.
- Naworski J.P.*, Glosa do wyroku SN z 8.2.2002 r., II CKN 671/00, Glosa 2003, Nr 7.
- Oleszko A.*, Glosa do wyroku SN z 22.9.1997 r., II CKN 730/97, OSP 1998, Nr 7–8, poz. 139.
- Pakowski M.*, Przebieg egzekucji z weksla na tle egzekucji z wierzytelności związanych z posiadaniem dokumentu (art. 901 KPC), PPE 2004, Nr 1–2.
- Pakowski M.*, Przebieg postępowania egzekucyjnego z zajęciem całym dowodem składowym, rewersem lub warrantem, PPE 2005, Nr 1–6.
- Panowicz-Lipska J., Radwański Z.*, Przegląd orzecznictwa, NP 1979, Nr 6.
- Pawłyszcz D.*, Podstawy egzekucji ze szczególnym uwzględnieniem egzekucji z mienia objętego współwłasnością, PS 1999, Nr 3.
- Pietrzkowski H.*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, red. *T. Ereciński*, Warszawa 2012.
- Pietrzkowski H.*, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część trzecia. Postępowanie egzekucyjne, Warszawa 2006.
- Pietrzykowski J.*, [w:] *J. Ignatowicz, K. Piasecki, J. Pietrzykowski, J. Winiarz*, Kodeks rodzinny i opiekuńczy z komentarzem, Warszawa 1990.
- Pisuliński J.*, Hipoteka na udziale we współwłasności nieruchomości, KPP 2002, Nr 1.
- Plóciniczak P.*, Zakres kognicji sądu w postępowaniu egzekucyjnym w świetle art. 759 § 2 k.p.c., PPE 2010, Nr 10.
- Przyczyna D.*, Ochrona osób eksmitowanych przed bezdomnością w świetle obowiązujących przepisów. PPE 2014, Nr 11–12.
- Przyczyna D.*, Zmiana regulacji prawnej skutków prawomocnego postanowienia o przysądzeniu własności nieruchomości, [w:] Aktualne problemy sądowego postępowania egzekucyjnego, red. *M. Romańska, K. Koziara*, Kraków 2014.
- Romańska M.*, Ograniczenie odpowiedzialności dłużnika. Wybrane zagadnienia procesowe, PPC 2011, Nr 4.
- Rośniak M.*, Charakterystyka prawna przedmiotu zajęcia w egzekucji prowadzonej na podstawie art. 911⁸ KPC, PPE 2007, Nr 4.
- Rośniak M.*, Wezwanie poddłużnika jako czynność zajęcia według art. 911⁸ KPC, PPE 2007, Nr 12.
- Rośniak-Rutkowska M.*, Egzekucja z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku. Część I, PPE 2006, Nr 1–3.
- Rośniak-Rutkowska M.*, Egzekucja z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku. Część II, PPE 2006, Nr 4–6.
- Rudnicki S.*, [w:] *S. Dmowski, S. Rudnicki*, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza. Część ogólna, Warszawa 1998.
- Rudnicki S.*, Glosa do uchwały SN z 28.9.1995 r., III CZP 127/95, PS 1996, Nr 3.
- Rudnicki S.*, Nieruchomości warszawskie, [w:] *G. Bieniek, S. Rudnicki*, Nieruchomości. Problematyka prawna, Warszawa 2004.
- Rudnicki S.*, Nieruchomości, [w:] *G. Bieniek, S. Rudnicki*, Nieruchomości. Problematyka prawna, Warszawa 2004.
- Sadza A.*, Zarzuty przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji a skarga na plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji przez zarząd przymusowy, PPC 2012, Nr 4.
- Siciński P.*, Wpis ostrzeżenia w księdze wieczystej, PS 1999, Nr 7–8.

Wykaz literatury

- Sikorski G.*, Zaspokojenie wierzytelności z rachunku bankowego objętego blokadą, PES 1999, Nr 36.
- Skawinski M.*, Ochrona dłużnika wynikająca z art. 54 ust. 1 prawa bankowego, [w:] Aktualne problemy sądowego postępowania egzekucyjnego, red. *M. Romańska, K. Koziara*, Kraków 2014.
- Skąpski J.*, Własność lokali w świetle ustawy z 24.6.1994 r., KPP 1996, Nr 2.
- Skrzypek-Lukowska K.*, Dopuszczalność egzekucji z udziałów w spółce z o.o. w organizacji, Pr. Spół. 2004, Nr 11.
- Ślęgewicz W.*, Egzekucja z nieruchomości, PS 2001, Nr 3.
- Ślęgewicz W.*, Glosa do postanowienia SN z 18.11.1997 r., I CKN 155/97, Rej. 1998, Nr 10.
- Spalek K.*, Zabezpieczenie roszczeń w Konwencji z Lugano, PiP 2003, Nr 10.
- Strus-Wolos M.*, Ustawowe prawo pierwokupu a sprzedaż w postępowaniu upadłościowym, Pal. 1999, Nr 7–8.
- Suchecki J.*, Glosa do uchwały SN z 9.6.1995 r., III CZP 71/95, OSP 1996, Nr 2, poz. 30.
- Szczurek Z.*, [w:] *H. Langa-Bieszki, Z. Knypl, R. Kowalkowski, Z. Merchel, Z. Szczurek, J. Treder*, Egzekucja sądowa w sprawach cywilnych, Sopot 1995.
- Szewczyk M.*, Glosa do uchwały SN z 18.5.1995 r., III CZP 61/95, Rej. 1996, Nr 6.
- Szłęzak A.*, Glosa do uchwały SN z 2.4.1993 r., III CZP 39/93, OSP 1994, Nr 7/8, poz. 133.
- Świeboda Z.*, Glosa do uchwały SN z 18.4.2000 r., III CZP 5/2000, OSP 2000, Nr 11, poz. 165.
- Świeboda Z.*, Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część druga. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, Warszawa 2001.
- Świeboda Z.*, Nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu, PS 1999, Nr 3.
- Świeczkowski J.*, Wstrzymanie się komornika z dokonaniem czynności według art. 822, PPE 2003, Nr 2–3.
- Tomalak W.*, Status ustrojowy i prawny komornika sądowego, Warszawa 2014.
- Tyczka M.*, [w:] *E. Wengerek* (red.), Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz do części drugiej Kodeksu postępowania cywilnego, Warszawa 1998.
- Walasik M.*, Egzekucja z kilku nieruchomości dłużnika stanowiących całość gospodarczą, PPC 2012, Nr 1.
- Walasik M.*, Czynności referendarza sądowego w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności, PPC 2011, Nr 1.
- Walasik M.*, Zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej prowadzonych przeciwko różnym dłużnikom, PPC 2012, Nr 2.
- Weitz K.*, O jurysdykcji krajowej w postępowaniu zabezpieczającym w świetle konwencji lugańskiej i prawa wspólnotowego, PS 2003, Nr 10.
- Weitz K.*, Czy ustanowienie w postępowaniu rozpoznawczym kuratora dla osoby, której miejsce pobytu nie jest znane, rozciąga się na postępowanie egzekucyjne?, PPC 2012, Nr 2.
- Wengerek E.*, Pojęcie, przedmiot i przesłanki postępowania egzekucyjnego i zabezpieczającego, [w:] *J. Jodłowski* (red.), Wstęp do systemu prawa procesowego cywilnego, Ossolineum 1974.

- Wengerek E.*, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz do części II i III k.p.c., *M. Romańska* (red.), Warszawa 2009.
- Wengerek E.*, Przeciwegzekucyjne powództwa dłużnika, Kraków 1998.
- Wengerek E.*, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 1978.
- Wengerek E.*, Glosa do orzeczenia SN z 20.9.1961 r., 4 CZ 27/61, NP 1962, Nr 7–8.
- Woźniak Z.*, Zbieg pozaegzekucyjnego trybu zaspokojenia zastawnika z przedmiotu zastawu z sądowym postępowaniem egzekucyjnym, PPE 2006, Nr 7–8.
- Zagrobelny K.*, Glosa do wyroku SN z 18.1.2001 r., V CKN 1840/00, OSP 2003, Nr 4, poz. 50.
- Zawiślak K.*, Przesłanki formalne postępowania zabezpieczającego w procedurze cywilnej, PS 2002, Nr 3.
- Zawistowski D.*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. IV, red. *H. Dolecki, T. Wiśniewski*, Warszawa 2011.
- Zedler F.*, Upadek zabezpieczenia, [w:] Aurea praxis aurea theoria. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego, t. II, Warszawa 2011.
- Zedler F.*, Interes prawny jako podstawa zabezpieczenia roszczeń w postępowaniu cywilnym, [w:] Studia z prawa postępowania cywilnego. Księga pamiątkowa ku czci Zbigniewa Resicha, Warszawa 1985.
- Zedler F.*, Dochodzenie roszczeń majątkowych od małżonków, Warszawa 1976.
- Zedler F.*, Dopuszczalność skargi na czynności komornika, Pal. 1987, Nr 12.
- Zedler F.*, Glosa do uchwały SN z 21.6.1977 r., III CZP 46/77, OSPIKA 1978, N 6, poz. 107.
- Zedler F.*, Nadzór sądu nad czynnościami komornika na podstawie art. 759 § 2 KPC, NP 1975, Nr 7–8.
- Ziemiak M.P.*, Postępowanie przed wojewódzkimi komisjami do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych, [w:] Kompensacja szkód ze zdarzeń medycznych. Problematyka cywilnoprawna i ubezpieczeniowa, red. *E. Kowalewski*, Toruń 2011.
- Żyźnowski T.*, [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, red. *H. Dolecki, T. Wiśniewski*, Warszawa 2011.

Część I.
Postępowanie zabezpieczające

Ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego

Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.

(wyciąg)

Tytuł I. Przepisy ogólne

Art. 730. [Przesłanki zabezpieczenia]

§ 1. W każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia.

§ 2. Sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Po uzyskaniu przez uprawnionego tytułu wykonawczego dopuszczalne jest udzielenie zabezpieczenia tylko wtedy, jeżeli ma ono na celu zabezpieczenie roszczenia o świadczenie, którego termin spełnienia jeszcze nie nastąpił.

1. Dla oceny dopuszczalności zabezpieczenia obojętne jest, czy roszczenie nadaje się do egzekucji sądowej. Może ono być udzielone zarówno wtedy, gdy w uwzględnieniu powództwa może zapaść wyrok będący tytułem egzekucyjnym, jak i wtedy, gdy rozstrzygnięcie o dochodzonym roszczeniu, z uwagi na charakter żądania zgłoszonego przez powoda, nie będzie miało tej cechy (sprawy o ustalenie stosunku prawnego lub prawa albo o ukształtowanie stosunku prawnego). Zabezpieczenie może być też udzielone w postępowaniu nieprocesowym.

2. Przedmiotem zabezpieczenia jest roszczenie dochodzone lub możliwe do dochodzenia przed sądem. Z art. 730 wynika, że postępowanie zabezpieczające może dotyczyć zarówno roszczenia będącego aktualnie przedmiotem procesu cywilnego, jak i będącego przedmiotem postępowania nieprocesowego, a w wypadku przewidzianym w § 2 zd. 2 – roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym, które mogłoby stać się przedmiotem egzekucji, lecz w momencie wnioskowania o zabezpieczenie nie jest jeszcze wymagalne.

3. Artykuł 730 § 1 upoważnia sąd powszechny do wydania postanowienia o zabezpieczeniu także wówczas, gdy sądem właściwym do rozpoznania sprawy jest sąd polubowny, jeżeli strony sporu podlegającego rozstrzygnięciu przez ten sąd tak postanowią. Kompetencja sądu polubownego do zastosowania zabezpieczenia roszczenia określona jest w art. 1181.

4. Jurysdykcja krajowa w postępowaniu zabezpieczającym uregulowana jest w art. 1110³.

5. W postępowaniu nakazowym przed wydaniem nakazu zapłaty sąd nie może wydać postanowienia o zabezpieczeniu, jednak nakaz zapłaty od chwili wydania stanowi tytuł zabezpieczenia, podlegający wykonaniu bez nadawania mu klauzuli wykonalności (art. 492 § 1).

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 1.*

6. Wykonanie zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych i rent o charakterze alimentacyjnym, które to zabezpieczenie w myśl art. 753, 753¹ § 1 pkt 1 i art. 754 ma charakter antycypacyjny, nie różni się od egzekucji tych świadczeń. Stosowane w tych sprawach zabezpieczenie polega na zobowiązaniu obowiązanego, aby świadczył na rzecz uprawnionego konieczne środki utrzymania. Z samego zatem założenia, wykonanie tego sposobu zabezpieczenia musi przebiegać inaczej niż typowego zabezpieczenia konserwacyjnego.

Te same zasady dotyczą zabezpieczenia roszczeń wymienionych w art. 753¹ § 1 pkt 2–5 i 8, przy czym roszczenia, o jakich mowa w art. 753¹ § 1 pkt 3 i 4 mogą być zaspokojone w postępowaniu zmierzającym do wykonania zabezpieczenia do kwot po 20 000 zł.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 3.1; 5.1.*

Art. 730¹. [Podmioty uprawnione]

§ 1. Udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

§ 2. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

§ 3. Przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązany nie obciążać ponad potrzebę.

1. Przepis dodany został ustawą z 2.7.2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹, obowiązującą od 5.2.2005 r. Ustawodawca oznaczył w nim legitymację do złożenia wniosku o zabezpieczenie oraz przesłanki uzyskania zabezpieczenia.

2. Legitymowaną do złożenia wniosku jest każda strona postępowania sądowego, a w postępowaniu nieprocesowym – każdy uczestnik.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 2.3.*

3. Przesłanką udzielenia zabezpieczenia jest uprawdopodobnienie roszczenia oraz interesu prawnego w jego uzyskaniu. Nie wystarczy zatem twierdzenie ubiegającego się o zabezpieczenie, że jego roszczenie istnieje, musi ono być jeszcze uwiarygodnione. Uprawdopodobnienie roszczenia to spowodowanie, że w ocenie sądu właściwego do udzielenia zabezpieczenia, zostanie ono uznane za wiarygodne. Nie jest ono równoznaczne z wymaganiem udowodnienia roszczenia przez ubiegającego się o zabezpieczenie.

4. W tych wszystkich wypadkach, w których sąd z urzędu orzeka o zabezpieczeniu, powinien ocenić, czy roszczenie, które ma być zabezpieczone, jest wiarygodne. Musi tego dokonać na podstawie dowodów będących w jego dyspozycji, a zwłaszcza materiału zebranego w aktach sprawy.

5. Roszczenie jest wiarygodne, jeżeli zachodzi słuszna podstawa do przypuszczenia, że istnieje. Nie można zabezpieczać roszczenia nieokreślonego, mogącego powstać w przyszłości, jeżeli jego dochodzenie w procesie uzasadnia ocenę przedwczesności powództwa; po uzyskaniu tytułu wykonawczego można natomiast uzyskać zabezpieczenie roszczenia jeszcze niewymagalnego, stwierdzonego tym tytułem. Zabezpieczane roszczenie powinno mieć swoją podstawę prawną. Jeśli roszczenie, na które powołuje się wnioskujący o zabezpieczenie nie znajduje uzasadnienia w normie prawa materialnego albo jest sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego – nie istnieje i nie może być zabezpieczone.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 2.1.*

6. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia mógłby uniemożliwić lub poważnie utrudnić wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub – w przypadku, gdy żądanie uprawnionego nie zmierza do uzyskania orzeczenia nadającego się do egzekucji – w inny sposób uniemożliwić lub poważnie utrudnić osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

¹ Dz.U. Nr 172, poz. 1804.

Interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia nie musi być uprawdopodobniony dla uzyskania zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych (art. 753) oraz innych wymienionych w art. 753¹ § 1.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 2.2.*

Art. 731. [Granice zabezpieczenia]

Zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, chyba że ustawa stanowi inaczej.

1. Artykuł 731 zakazuje sądowi zastosowania takiego sposobu zabezpieczenia roszczenia, który spowodowałby jego zaspokojenie. Co do zasady, zabezpieczenie roszczeń powinno mieć charakter konserwacyjny i nie może zmierzać do zaspokojenia uprawnionego. Zabezpieczenie ma zatem stabilizować stosunki na czas trwania postępowania, w którym je zastosowano albo tworzyć warunki dla sprawnego, późniejszego wykonania orzeczenia.

Wyjątki ustawodawca ustanowił w art. 753 i 753¹ § 1.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 1; 3.1; 4.4.*

2. Unormowanie z art. 731, według którego zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia dotyczy zarówno zabezpieczenia roszczeń pieniężnych (art. 747), jak i niepieniężnych (art. 755 § 1)². W większości przypadków o tym, czy zabezpieczenie doprowadzi do zaspokojenia uprawnionego, zadecydują zasady wykonania zabezpieczenia, nie zaś samo zastosowanie takiego czy innego sposobu zabezpieczenia.

3. W przypadku zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych, Kodeks postępowania cywilnego pozostawia sądowi swobodę przy określeniu treści zarządzenia i dla tych sposobów zabezpieczenia art. 731 ma szczególne znaczenie. Stosowany wówczas sposób sądowego zabezpieczenia roszczenia powinien pozostawać w związku z przyszłą realizacją roszczenia (w razie jego uwzględnienia) o tyle, że ma stworzyć warunki dla jego zaspokojenia (gdyby w sprawie mogło dojść do zasądzenia świadczenia nadającego się do egzekucji) lub dla korzystania z uprawnień, o których sąd orzeknie w postępowaniu.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 3.1; 5.1.*

4. Stosowanie zabezpieczeń typu nowacyjnego polegających na stworzeniu nowej prowizorycznej sytuacji na określony czas czy też na tymczasowym unormowaniu stosunków między stronami, ma podstawę w art. 755, który stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 731³. W przypadku nowacyjnego zabezpieczenia roszczeń

² Zob. post. SN z 17.2.1986 r., IV CZ 17/86, niepubl.

³ Zob. wyr. SA w Katowicach z 3.10.2003 r., I ACz 1777/03, Biul. SA Ka 2003, Nr 4, s. 30.

o zaniechanie na podstawie art. 755, zakaz zaspokojenia roszczenia wynikający z art. 731 nie ma zastosowania.

5. Przepis art. 753 § 1, jako przepis szczególny odnoszący się do zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych, stanowi również odstępstwo od wyrażonej w art. 731 zasady, że postanowienie o zabezpieczeniu nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia. Z charakteru roszczenia alimentacyjnego, które zmierza do uzyskania środków na zaspokojenie bieżących potrzeb uprawnionego wynika, że również kwoty płacone periodycznie z tytułu zabezpieczenia powództwa o świadczenia alimentacyjne mogą być użyte wprost na zaspokojenie bieżących potrzeb uprawnionego. To samo dotyczy zabezpieczenia roszczeń, o jakich mowa w art. 754.

6. Po nowelizacji przepisów o postępowaniu zabezpieczającym dokonanej ustawą z 2.7.2004 r., zakres wyjątków od reguły ustalonej w art. 731 został wyraźnie poszerzony i obejmuje – poza roszczeniami alimentacyjnymi – także roszczenia o świadczenia wymienione w art. 753¹.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 3.1; 5.1.*

Art. 732. [Rodzaje zabezpieczenia]

Zabezpieczenie udzielane jest na wniosek, a w wypadkach, w których postępowanie może być wszczęte z urzędu – także z urzędu.

1. W postępowaniu zabezpieczającym obowiązuje zasada skargowości, a zatem sąd udziela zabezpieczenia na wniosek legitymowanego podmiotu.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.1.*

2. Wymagania formalne wniosku o zabezpieczenie reguluje art. 737.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.2.*

3. Postanowienie o zabezpieczeniu może być wydane z urzędu wtedy, gdy postępowanie w sprawie o roszczenie podlegające zabezpieczeniu może być wszczęte bez wniosku; dotyczy to postępowania nieprocesowego w tych wypadkach, w których podlega ono wszczęciu z urzędu (zob. art. 506, 570, 635 § 1, art. 666 § 1 i art. 690 § 2).

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.1.*

Art. 733. [Termin na wniesienie pisma]

Udzielając zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania w sprawie, sąd wyznacza termin, w którym pismo wszczynające postępowanie powinno być wniesione pod rygorem upadku zabezpieczenia. Termin ten nie może przekraczać dwóch tygodni.

1. Przepis dotyczy tylko jednego rodzaju zabezpieczenia, a mianowicie zabezpieczenia udzielanego przed wszczęciem postępowania w sprawie i jest wyrazem zasady akcesoryjności postępowania zabezpieczającego, które powinno być związane z postępowaniem o zabezpieczane roszczenie.

2. Obowiązek wyznaczenia terminu do złożenia pisma wszczynającego postępowanie w sprawie dotyczy spraw, które nie mogą być wszczęte z urzędu, lecz tylko na wniosek.

3. Wyznaczenie terminu przez sąd jest obligatoryjne. Termin ten musi być wyraźnie zastrzeżony w postanowieniu wraz z oznaczeniem skutku jego naruszenia w postaci upadku zabezpieczenia w razie niewytoczenia powództwa (niewniesienia wniosku) w terminie.

4. Chwilą wszczęcia postępowania w sprawie rozpoznawanej w postępowaniu procesowym jest chwila wniesienia pozwu, a w postępowaniu nieprocesowym – chwila wniesienia wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego lub wszczęcia postępowania z urzędu.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.1; 4.5.*

5. Wyznaczony w postanowieniu termin do wniesienia pisma wszczynającego postępowanie nie może przekraczać 2 tygodni. Termin ten liczy się według reguł ustalonych w art. 112 KC, a swój bieg rozpoczyna on w dacie doręczenia uprawnionemu postanowienia o zabezpieczeniu. Zachowanie terminu do wniesienia pisma wszczynającego postępowanie, w razie jego złożenia w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego, ocenia się z uwzględnieniem art. 165 § 2.

6. Skutkiem uchybienia terminowi jest upadek zabezpieczenia. Zabezpieczenie upada w tym przypadku samo przez się i obowiązany odzyskuje te wszystkie uprawnienia, które na skutek zastosowania zabezpieczenia zostały mu ograniczone.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 6.*

Art. 734. [Sąd właściwy]

Do udzielenia zabezpieczenia właściwy jest sąd, do którego właściwości należy rozpoznanie sprawy w I instancji. Jeżeli nie można ustalić takiego sądu, właściwy jest sąd, w którego okręgu ma być wykonane postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, a z braku tej podstawy lub w przypadku, w którym postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia miało być wykonane w okręgach różnych sądów – sąd rejonowy dla m.st. Warszawy. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia zgłoszony w toku postępowania rozpoznaje sąd tej instancji, w której toczy się postępowanie, z wyjątkiem przypadku, gdy sądem tym jest Sąd Najwyższy. Wtedy o zabezpieczeniu orzeka sąd I instancji.

1. Artykuł 734 reguluje właściwość sądu w postępowaniu zabezpieczającym. Aktualne brzmienie przepisu nadane zostało ustawą z 5.12.2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw⁴, obowiązującą od 1.7.2009 r. Według tych samych reguł ocenia się właściwość w postępowaniu wywołanym wnioskiem o zmianę lub ograniczenie zabezpieczenia (art. 742).

2. Sądem właściwym w postępowaniu o udzielenie zabezpieczenia jest sąd, do którego właściwości rzeczowej i miejscowej należy rozpoznanie w I instancji sprawy o roszczenie podlegające zabezpieczeniu. O właściwości sądu do rozpoznania wniosku o zabezpieczenie decydują kryteria właściwości obowiązujące w sprawie o roszczenie, które ma być zabezpieczone. Właściwość wyznacza się zatem zgodnie z art. 15–46. W przypadku (najczęstszym), gdy wniosek o zabezpieczenie zgłoszony jest w pozwie (wniosku) lub w toku postępowania, wniosek o zabezpieczenie dzieli los pozwu (wniosku), jeżeli chodzi o właściwość do jego rozpoznania.

3. Wnioski o udzielenie zabezpieczenia zgłoszone w toku postępowania rozpoznaje sąd tej instancji, w której postępowanie się toczy.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.3.*

4. Sąd Najwyższy nie jest właściwy do orzekania o zabezpieczeniu. Jeśli zatem wniosek taki wpłynie wtedy, gdy sprawa zostanie przekazana Sądowi Najwyższemu do rozpoznania skargi kasacyjnej, to o zabezpieczeniu orzeka sąd I instancji. Skarga kasacyjna jest środkiem zażalenia prawomocnych orzeczeń. Na tym zatem etapie postępowania wniosek o zabezpieczenie mógłby dotyczyć wyłącznie roszczenia zasądzonego, lecz jeszcze niewymagalnego, jak o tym stanowi art. 730 § 2 zd. 2.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 1; 4.3.*

⁴ Dz.U. Nr 234, poz. 1571.

5. Naruszenie przepisów o właściwości sądu w postępowaniu zabezpieczającym nie ma większego znaczenia dla tego postępowania i wydanego w nim orzeczenia, gdyż postanowienie co do zabezpieczenia wydane przez sąd niewłaściwy, tak jak i inne czynności procesowe dokonane w sądzie niewłaściwym, pozostają w mocy pomimo przekazania sprawy do sądu właściwego (art. 200 § 3)⁵.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.3.*

Art. 735. [Rozpoznanie wniosku]

§ 1. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia podlega rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 2. W sprawie, którą rozpoznaje sąd w składzie trzyosobowym, w przypadku niecierpiącym zwłoki postanowienie w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia może być wydane przez sąd w składzie jednego sędziego.

1. W postępowaniu zabezpieczającym zasadą ma być działanie sądu na posiedzeniu niejawnym, na którym mogą zapadać zarówno postanowienia uwzględniające, jak i oddalające wniosek o zabezpieczenie.

Zawieszenie postępowania egzekucyjnego jako forma zabezpieczenia powództwa przeciwegzekucyjnego może być orzeczone na posiedzeniu niejawnym bez uprzedniego wysłuchania dłużnika⁶.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.3.*

2. Rozpoznanie wniosku w postępowaniu zabezpieczającym na rozprawie jest obligatoryjne wtedy, gdy jest to wniosek:

- a) dłużnika o uchylenie lub zmianę prawomocnego zarządzenia (art. 742 § 2),
- b) o zabezpieczenie antycypacyjne w sytuacjach wymienionych w art. 753¹ § 1 (wniosek można oddalić na posiedzeniu niejawnym),
- c) o zabezpieczenie przyszłych roszczeń alimentacyjnych związanych z ustaleniem ojcostwa, zgłoszony przed urodzeniem się dziecka (art. 754),
- d) o zabezpieczenie w sprawach dotyczących pieczy nad małoletnimi dziećmi oraz kontaktów z dzieckiem (art. 756¹).

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.3.*

3. Przy braku uregulowania dotyczącego składu sądu w postępowaniu zabezpieczającym trzeba przyjąć, że sąd rozpoznaje te sprawa

⁵ Tak też SN w post. z 20.7.1972 r., II CZ 129/72, OSNC 1973, Nr 5, poz. 77.

⁶ Zob. post. SN z 4.4.1978 r., IV PZ 24/78, niepubl.

wy w takim składzie, w jakim rozpoznawałby sprawę o zabezpieczane roszczenie. Zastosowanie znajduje tu zatem art. 47.

4. W uchwale z 27.2.2008 r.⁷, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że wniosek o udzielenie zabezpieczenia w sprawie o rozwód sąd I instancji rozpoznaje na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego jako przewodniczącego i dwóch ławników. Od 19.4.2010 r. (w związku ze zmianą przepisu dokonaną ustawą z 17.12.2009 r.⁸) w przypadkach niecierpiących zwłoki, w sprawach rozpoznawanych przez sąd w składzie trzyosobowym, postanowienie w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia może być wydane przez sąd w składzie jednego sędziego.

5. W uchwale z 15.1.1992 r.⁹, Sąd Najwyższy przyjął, że w razie uchylenia przez sąd II instancji postanowienia co do zabezpieczenia roszczenia i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania, nie jest wymagana zmiana składu sądu I instancji przy ponownym rozpoznawaniu wniosku o zabezpieczenie. Ten sam pogląd trzeba odpowiednio odnieść do ponownego rozpoznawania wniosku o uchylenie lub ograniczenie zabezpieczenia w razie uchylenia postanowienia wydanego w tym przedmiocie i przekazania tej kwestii sądowi do ponownego rozpoznania.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.3.*

Art. 736. [Wymogi formalne wniosku]

§ 1. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia powinien odpowiadać wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego, a nadto zawierać:

- 1) wskazanie sposobu zabezpieczenia, a w sprawach o roszczenie pieniężne także wskazanie sumy zabezpieczenia;
- 2) uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wniosek.

§ 2. Jeżeli wniosek o udzielenie zabezpieczenia złożono przed wszczęciem postępowania, należy nadto zwięźle przedstawić przedmiot sprawy.

§ 3. Wskazana w § 1 suma zabezpieczenia nie może być wyższa od dochodzonego roszczenia liczonego wraz z odsetkami do dnia wydania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia oraz z kosztami wykonania zabezpieczenia. Suma ta może obejmować także przewidywane koszty postępowania.

§ 4. Jeżeli w ramach zabezpieczenia obowiązany składa sumę zabezpieczenia, sumę tę umieszcza się na rachunku depozyto-

⁷ III CZP 139/07, OSNC 2009, Nr 2, poz. 26.

⁸ Dz.U. Nr 7, poz. 45.

⁹ III CZP 144/91, OSNC 1992, Nr 7–8, poz. 131.

wym Ministra Finansów, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

1. Wniosek o wydanie postanowienia o zabezpieczeniu powinien odpowiadać wymaganiom pisma procesowego określonym w art. 126. Dalsze obligatoryjne elementy tego wniosku zostały wymienione w art. 736. Są to: oznaczenie roszczenia, które ma być zabezpieczone, żądany sposób lub sposoby zabezpieczenia oraz uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wniosek.

2. Wnioskodawca domagający się zabezpieczenia powinien podać szczegółowo okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie, a więc określić roszczenie, które ma być zabezpieczone, przyczyny obawy, że brak zabezpieczenia mógłby pozbawić go zaspokojenia, oraz wykazać, iż wskazany sposób zabezpieczenia pozostaje w związku z przyszłą realizacją roszczenia.

3. Jeżeli wniosek o udzielenie zabezpieczenia złożono przed wszczęciem postępowania, należy ponadto zwięźle przedstawić przedmiot sprawy, która ma być rozpoznana przez sąd lub sąd polubowny.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.2.*

4. Według art. 243, nie jest konieczne zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym, ilekroć ustawa przewiduje uprawdopodobnienie zamiast dowodu. Najczęściej w takim przypadku przedstawia się pisemne oświadczenia świadków lub fragmenty dowodów z dokumentów. Uprawdopodobnienie może być dokonane za pomocą dowodu *prima facie*. Nie jest przy tym możliwe określenie procentowo stopnia prawdopodobieństwa uzasadniającego przyjęcie, że określona przesłanka decydująca o istnieniu roszczenia została wykazana¹⁰.

5. Obligatoryjnym elementem wniosku w sprawach o zabezpieczenie roszczenia pieniężnego jest oznaczenie sumy zabezpieczenia. Suma ta nie jest tożsama z wartością przedmiotu sporu w sprawach o świadczenie pieniężne, już choćby dlatego, że ustawodawca w art. 736 § 3 samodzielnie określił zasady jej liczenia, odbiegające od reguł ustalonych w art. 19–24.

6. Uprawniony ubiegający się o zabezpieczenie roszczeń alimentacyjnych (art. 753) oraz roszczeń wymienionych w art. 753¹ § 1, nie musi wskazywać sumy zabezpieczenia.

7. Suma zabezpieczenia jest elementem wniosku o zabezpieczenie określanym w interesie nie tylko uprawnionego, ale i obowiązowanego. Z art. 742 § 1 wynika, że zabezpieczenie upada, gdy obowiązany złoży do depozytu sądowego sumę zabezpieczenia. Wyznacza ona przy tym granice, w których zabezpieczenie może być wykonywane.

¹⁰ Zob. wyr. SN z 23.3.2007 r., V CSK 477/06, niepubl.

8. Sumę zabezpieczenia określa samodzielnie uprawniony. Sąd obowiązany jest jedynie do kontroli, czy została ona oznaczona z uwzględnieniem kryteriów wskazanych w art. 736 § 3.

9. Jeżeli zachodzi brak któregośkolwiek z wymagań przewidzianych dla wniosku, przewodniczący wzywa o jego uzupełnienie, zgodnie z zasadami obowiązującymi przy uzupełnianiu braków formalnych pism procesowych (art. 130).

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.2.*

Art. 737. [Termin rozpoznania wniosku]

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia podlega rozpoznaniu bezwzględnie, nie później jednak niż w terminie tygodnia od dnia jego wpływu do sądu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Jeżeli ustawa przewiduje rozpoznanie wniosku na rozprawie, należy ją wyznaczyć tak, aby rozprawa mogła odbyć się w terminie miesięcznym od dnia wpływu wniosku.

1. W art. 737 ustawodawca określił terminy, w których wniosek o zabezpieczenie powinien być rozpoznany. Mają one charakter instrukcyjny. Ich naruszenie przez sąd nie rodzi wprawdzie niekorzystnych następstw procesowych dla uprawnionego, ale może uzasadniać zarzut bezprawności działania sądu, w razie gdyby nierozpoznanie wniosku na czas stanowiło zdarzenie, w związku z którym uprawniony poniósł szkodę polegającą na uniemożliwieniu mu lub ograniczeniu możliwości zaspokojenia roszczenia¹¹.

2. Za chwilę „wpływu wniosku” należy uznać datę, w której wniosek zostanie złożony na dzienniku podawczym właściwego sądu.

Nie może być to data ustalana zgodnie z art. 165 § 2, według którego oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego jest równoznaczne z wniesieniem jej do sądu, bo mogłoby się okazać, że termin minął, zanim sąd rzeczywiście mógł przystąpić do rozpoznania wniosku.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.4.*

Art. 738. [Granice rozpoznania]

Sąd rozpoznaje wniosek o udzielenie zabezpieczenia w jego granicach, biorąc za podstawę orzeczenia materiał zebrany w sprawie.

1. Wniosek o zabezpieczenie (będący pismem procesowym), o ile nie zostanie zwrócony, to podlega rozpoznaniu, a jego rozpoznanie

¹¹ Zob. wyr. SN z 7.5.2008 r., II CSK 660/07, niepubl.

kończy się wydaniem „postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia”. Są to postanowienia o:

- a) udzieleniu zabezpieczenia,
- b) oddaleniu wniosku o zabezpieczenie.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.5.*

2. Związanie granicami wniosku o zabezpieczenie oznacza, że sąd może zabezpieczyć tylko to roszczenie, które na tle przedstawionej podstawy faktycznej zgłosił ubiegający się o zabezpieczenie.

3. Sąd nie może zastosować innego niż proponowany sposób zabezpieczenia. Jeśli ubiegający się o zabezpieczenie proponuje kilka sposobów zabezpieczenia, to sąd może zdecydować o zastosowaniu któregoś z nich, w granicach oznaczonych we wniosku.

4. W postanowieniu o udzieleniu zabezpieczenia sąd powinien określić sposób zabezpieczenia na tyle dokładnie, by zabezpieczenie zastosowanym sposobem było możliwe do wykonania.

Gdy żądanie zmierza do uzyskania zabezpieczenia przez zajęcie wierzytelności, to uprawniony powinien wskazać na dane ją indywidualizujące, w tym trzeciodłużnika.

Zabezpieczenie polegające na zajęciu ruchomości może dotyczyć ruchomości oznaczonych co do tożsamości albo co do gatunku. W obu przypadkach konieczne jest wskazanie na takie cechy, które pozwolą w postępowaniu wykonawczym zidentyfikować przedmiot zabezpieczenia. Można także domagać się zabezpieczenia przez zajęcie ruchomości, na których dopuszczalne jest wykonanie zabezpieczenia, a znajdujących się w określonym miejscu (w miejscu wykonywania działalności gospodarczej przez obowiązanego, w miejscu jego zamieszkania itp.).

Przedmiot hipoteki ustanawianej w celu zabezpieczenia roszczenia musi być w postanowieniu oznaczony w sposób dostateczny dla jej wpisania do księgi wieczystej.

5. Oznaczenie zakresu zabezpieczenia dotyczy rozmiarów, w jakich orzeczone zabezpieczenie ma być wykonane. Jeśli przedmiotem zabezpieczenia jest roszczenie pieniężne o granicach zabezpieczenia można wnioskować na podstawie określonej przez wnioskującego sumy zabezpieczenia. Sąd może także określić czas, na jaki zabezpieczenie ustanowiono. Czas można oznaczyć przez podanie dnia kalendarzowego lub przez wskazanie zdarzenia, z którego nadejściem zabezpieczenie ma wygasnąć, np. uzyskanie przez wierzyciela tytułu egzekucyjnego¹².

6. Sąd nie może oznaczyć sumy zabezpieczenia na poziomie wyższym niż ten, który wynika z wniosku. Może ją jednak oznaczyć na

¹² Zob. post. SN z 21.11.1980 r., IV PZ 71/80, niepubl.

niższym poziomie, po skontrolowaniu sposobu określenia jej przez uprawnionego.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.3; 4.5.*

7. W uchwale z 28.8.2008 r.¹³, Sąd Najwyższy przyjął, że na zarządzenie przewodniczącego w sądzie I instancji o zwrocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia przysługuje zażalenie.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.6.*

Art. 739. [Kaucja na zabezpieczenie]

§ 1. Wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia sąd może uzależnić od złożenia przez uprawnionego kaucji na zabezpieczenie roszczeń obowiązanego powstałych w wyniku wykonania postanowienia o zabezpieczeniu. Z kaucji tej będzie przysługiwało obowiązanemu pierwszeństwo zaspokojenia przed innymi należnościami zaraz po kosztach egzekucyjnych.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, gdy uprawnionym jest Skarb Państwa oraz w wypadku zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych, o rentę, a także należności pracownika w sprawach z zakresu prawa pracy, w części nieprzekraczającej pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika.

1. W postanowieniu sąd może uzależnić wykonanie zabezpieczenia od złożenia przez uprawnionego kaucji na zabezpieczenie roszczeń obowiązanego.

2. Decyzja co do tego, czy wykonanie zabezpieczenia powinno być uzależnione od złożenia kaucji należy do sądu, który także z urzędu może wydać takie rozstrzygnięcie. Na decyzję sądu co do tego, czy wykonanie zabezpieczenia powinno być uzależnione od złożenia kaucji, a jeśli tak, to jaka ma być jej wysokość, powinien wpłynąć stopień uwiarygodnienia roszczenia oraz zakres dolegliwości, jakie wynikają dla obowiązanego z wykonania zabezpieczenia.

Wniosek obowiązanego o uzależnienie wykonania zabezpieczenia od złożenia kaucji może być zgłoszony w zażaleniu na postanowienie o zabezpieczeniu lub we wniosku o uchylenie lub zmianę postanowienia na podstawie art. 742.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.5.*

3. O roszczeniach prowadzących do naprawienia szkody wyrządzonej wykonaniem postanowienia o zabezpieczeniu stanowi

¹³ III CZP 65/08, OSNC 2009, Nr 7–8, poz. 112.

art. 746. Obowiązany może się też domagać zwrotu kosztów postępowania wywołanych wykonaniem takiego postanowienia.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 7.*

4. Kaucja, o której mowa w art. 739 jest tożsama z zabezpieczeniem wskazanym w art. 807. Kaucję należy złożyć w gotówce lub książeczce oszczędnościowej do depozytu sądowego.

5. Badanie, czy kaucja została złożona, należy do sądu nadającego klauzulę wykonalności (art. 786). Postanowieniom o zabezpieczeniu podlegającym wykonaniu przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o egzekucji sąd nadaje klauzulę wykonalności z urzędu, ale jeśli uzależnił wykonanie zabezpieczenia od złożenia kaucji – może to uczynić dopiero po przedstawieniu przez uprawnionego dowodu, że złożył kaucję do depozytu.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.5; 5.1.*

6. O tym, kiedy kaucja podlega zwrotowi stanowi art. 746 § 3. Pierwszeństwo obowiązanego do zaspokojenia z kaucji staje się aktualne dopiero z chwilą uprawomocnienia się wyroku uwzględniającego jego powództwo o naprawienie przez uprawnionego szkody wyrządzonej wykonaniem zabezpieczenia (art. 746 § 1) i wszczęcia egzekucji z kaucji.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 7.*

7. Nie jest dopuszczalne uzależnienie wykonania postanowienia o zabezpieczeniu roszczeń alimentacyjnych, o rentę, a także o należności pracownika w sprawach z zakresu prawa pracy, w części nieprzekraczającej pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika, od złożenia przez uprawnionego kaucji.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.5.*

Art. 740. [Doręczanie postanowień]

§ 1. Postanowienie, w przedmiocie zabezpieczenia, wydane na posiedzeniu niejawnym, a podlegające wykonaniu przez organ egzekucyjny, sąd doręcza tylko uprawnionemu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Doręczenia obowiązanemu dokonuje organ egzekucyjny równocześnie z przystąpieniem do wykonania postanowienia.

§ 2. W wypadkach objętych § 1 obowiązanemu nie doręcza się również zażalenia uprawnionego ani postanowienia sądu II instancji rozstrzygającego o tym zażaleniu.

§ 3. Jeżeli ustanowiono jako zabezpieczenie zarząd nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym obowiązanego albo

zakładem wchodzącym w skład przedsiębiorstwa lub jego częścią albo częścią gospodarstwa rolnego obowiązanego, doręczenia obowiązanemu postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia dokonuje zarządca ustanowiony przez sąd. Jeżeli obowiązanym odmawia przyjęcia postanowienia albo gdy zarządca jest wprowadzony w zarząd przez komornika, doręczenia postanowienia o zabezpieczeniu dokonuje komornik.

1. Wniosek o zabezpieczenie (będący pismem procesowym), o ile nie zostanie zwrócony, podlega rozpoznaniu, które kończy się wydaniem postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia. Postanowieniem takim sąd może zabezpieczyć roszczenie albo oddalić wniosek o zabezpieczenie.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.5.*

2. Samodzielnie i odmiennie od reguł ustalonych w art. 357 § 2 uregulowane są w art. 740 § 1 tylko zasady doręczenia takich postanowień, które zapadną na posiedzeniu niejawnym. Postanowienia wydane na rozprawie – podlegają doręczeniu na zasadach ogólnych – art. 737 i 357 § 1, ale wątpliwości powoduje art. 753 § 2, z którego wynika obowiązek doręczania obu stronom postanowienia o zabezpieczeniu roszczeń alimentacyjnych z urzędu, niezależnie od rodzaju posiedzenia, na którym zostało wydane.

Postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia wydane na posiedzeniu niejawnym w art. 740 § 1 zostały podzielone na dwie grupy:

- a) podlegające wykonaniu przez organ egzekucyjny,
- b) niepodlegające wykonaniu przez organ egzekucyjny.

3. Odmienne od ustalonych w art. 357 § 2 zasady doręczeń odnoszą się tylko do tych postanowień w przedmiocie zabezpieczenia, które podlegają wykonaniu przez organ egzekucyjny, ale z wyjątkiem oznaczonym w art. 748, gdyż z tego przepisu wynika, że doręczeniu obowiązanemu podlegają także postanowienia stosujące środki zabezpieczenia oznaczone w art. 747 pkt 2–6. Spośród tych sposobów, zabezpieczenie przez ustanowienie zarządu nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym (art. 747 pkt 6) powinno być uznane za podlegające wykonaniu przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o egzekucji.

W sposób szczególny uregulowane zostały także zasady doręczania postanowień o zabezpieczeniu roszczeń niepieniężnych, o jakich mowa w art. 755 § 3, a zatem postanowień zobowiązujących obowiązanego do wykonania lub zaniechania czynności albo nieprzeszkadzania czynnościom uprawnionego, z wyjątkiem tylko wydania rzeczy będących we władaniu obowiązanego (art. 755 § 1 pkt 2).

4. W razie wydania na podstawie art. 740 § 1 zarządzenia o doręczeniu postanowienia o zabezpieczeniu dochodzonego roszczenia

tylko wierzycielowi, złożenie przez dłużnika wniosku o doręczenie mu tegoż postanowienia nie może odnieść skutku¹⁴.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.5.*

5. Jeśli postanowienie podlega wykonaniu przez organ egzekucyjny, to organ ten przystępując do wykonania postanowienia, doręcza obowiązanemu – według literalnego brzmienia art. 740 § 1 – sam odpis postanowienia, nie zaś także odpis wniosku o jego zastosowanie. Postanowienie orzekające o zabezpieczeniu organ egzekucyjny doręcza obowiązanemu jednocześnie z przystąpieniem do wykonania postanowienia, a więc jednocześnie z zawiadomieniem o wszczęciu postępowania zmierzającego do wykonania zabezpieczenia (art. 805 § 1).

Według tej samej zasady doręczane ma być postanowienie stosujące jako środek zabezpieczenia zarząd nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym obowiązanego, z tym że doręczenia odpisu postanowienia o ustanowieniu zarządu dokonuje nie sąd wykonujący zabezpieczenie przez nadzorowanie zarządcy, lecz sam zarządca lub komornik wprowadzający go przymusowo w zarząd.

Postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia niepodlegającego wykonaniu przez organ egzekucyjny (art. 740 § 1), w sprawach o alimenty (art. 753 § 2) oraz stosujące któryś ze sposobów zabezpieczenia spośród wymienionych w art. 747 pkt 2–5 (art. 748), a ponadto zobowiązujące obowiązanego do wykonania lub zaniechania czynności albo nieprzeszkadzania czynnościom uprawnionego (art. 755 § 3), doręczane są obowiązanemu na zasadach ogólnych, a zatem wraz z odpisem wniosku.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.5; 3.6.*

6. Z zastrzeżenia w art. 740 § 2, że obowiązanemu nie doręcza się zażalenia uprawnionego na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia, o jakim mowa w art. 740 § 1, należy wyprowadzić wniosek, iż ustalona w tym przepisie zasada dokonywania doręczeń obowiązuje zarówno w stosunku do postanowień uwzględniających wnioski o zabezpieczenie sposobami, których dotyczy art. 740 § 1, jak i do postanowień oddalających takie wnioski.

W świetle art. 740 o tym, czy postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia podlega doręczeniu obowiązanemu decyduje charakter wnioskowanego sposobu zabezpieczenia, a nie to, że sąd w konkretnych okolicznościach zastosował zabezpieczenie sposobem podlegającym wykonaniu przez organ egzekucyjny.

→ *Patrz: Część I B, Rozdz. 4.5.*

¹⁴ Zob. uchw. SN z 30.5.1996 r., III CZP 53/96, OSNC 1996, Nr 10, poz. 129.